

BELGIË AAN HET ROER

Aanbevelingen voor het
voorzitterschap van de Raad in 2024

Inhoudstafel

- 3** Inleiding
  - 4** Een welvarend België in een welvarend Europa
  - 6** Duurzame financiering draagt de transitie
  - 8** Bankenunie & Europese geïntegreerde rapportage
  - 10** Een economie die werkt voor mensen: consumentenbescherming
  - 12** Een digitaal Europa
  - 17** Een correct belastingkader en de strijd tegen het witwassen van geld
  - 20** Capital Markets Union (CMU)
  - 23** Aanbevelingen vanuit de financiële sector
-

Inleiding

In deze ongekende tijden, met oorlog op het Europees continent, hebben we meer dan ooit nood aan een daadkrachtig beleid. De Russische invasie van Oekraïne heeft inflatie aangewakkerd en de koopkracht van de burgers aangetast. De financiële sector werkt op alle vlakken nauw samen met beleidsmakers om de weerslag op de burgers te verzachten en de overheid in staat te stellen om sancties op te leggen.

De voorbije jaren heeft de Belgische financiële sector zich veerkrachtig getoond. Veerkracht is naar onze mening het voorbereid zijn op tegenslag; het is het vermogen om zich aan te passen aan moeilijke situaties. In deze snel veranderende economische en technologische omgeving moet de financiële sector dagelijks aantonen deze veranderingen aan te kunnen en veerkrachtig te zijn. Aangezien de sector nauw verstrengeld is in het economisch weefsel, moet hij deze veerkracht ook verschaffen aan andere economische actoren.

Dit document is bedoeld om de dialoog tussen de financiële sector en de beleidsmakers te versterken.

Banken nemen hun verantwoordelijkheid en spelen hun rol in de samenleving. Door hun gezonde positie konden de Belgische banken de economie tijdens de COVID-crisis blijven financieren, en ook in de huidige energiecrisis vervullen we onze maatschappelijke functie. De financiële sector zet zich in om particulieren te helpen en hen doorheen de energiecrisis te loodsen, bv. door uitstel van betaling op hun hypotheek mogelijk te maken. De banken staan ook klaar om ondernemingen te helpen en naar de beste oplossing te zoeken, afgestemd op de specifieke situatie van elk bedrijf. De Belgische financiële sector is een brede sector,

die gaat van het traditionele bankwezen tot gespecialiseerde financiële diensten en niche-activiteiten. We mogen fier zijn op deze diversiteit. Onze leden passen zich dagelijks aan de steeds veranderende context, ze sturen aan op technologische veranderingen en hanteren tegelijkertijd de hoogste normen voor cyberveiligheid. Daarnaast spelen financiële instellingen een belangrijke rol bij de financiering van de transitie naar een duurzamere samenleving. We zijn trots op de uitgebreide knowhow die we kunnen inbrengen en hopen een bijdrage te kunnen leveren tot het Belgische voorzitterschap in 2024.

Dit document is bedoeld om de dialoog tussen de financiële sector en de beleidsmakers te versterken. Het maatschappelijk middenveld speelt traditioneel een sleutelrol in de Belgische beleidsvorming. Deze voortdurende dialoog is een belangrijke troef die het Belgische voorzitterschap in 2024 naar het Europese niveau zal brengen. Al lijken de wetgevingsprocedures voor buitenstaanders eindeloos lang te duren, de meeste geslaagde beleidsmaatregelen komen er niet van de ene dag op de andere tot stand. Wij geloven dat interactie matiging voortbrengt.

De financiële sector staat klaar om een betrouwbare partner van het voorzitterschap te zijn en kijkt ernaar uit om constructief bij te dragen tot de besprekingen en de dialoog aan te gaan over de hierin aangekaarte thema's.

Karel Baert, CEO Febelfin

Een welvarend België in een welvarend Europa

De Belgische financiële sector is paraat om bij te dragen tot een welvarende economie. De sector heeft nood aan een wetgevend kader dat hem in staat stelt om competitief te zijn op een steeds veranderende wereldmarkt. De prestaties van financiële dienstverleners en de algemene gezondheid van ondernemingen zijn sterk met elkaar verweven.

EUROPESE AUTONOMIE

De blik op de buitenwereld gericht houden is een cruciaal ingrediënt om welvaart te scheppen door handel en innovatie. Recente gebeurtenissen hebben aangetoond dat het van groot belang is om op een aantal strategische en kritieke gebieden op Europees vlak autonoom te kunnen zijn. De financiële sector is zo'n kritieke en strategische sector, vanwege zijn centrale en multidimensionale rol in de economie.

De financiële sector is de grootste financier van investeringen, en dus ook van economische groei. Hij staat klaar om bedrijven en gezinnen te financieren om hun projecten waar te maken. **De financiële sector speelt een belangrijke maatschappelijke rol.** Tijdens COVID hebben banken bewezen een veerkrachtige basis te vormen, die in staat is om in te spelen op de behoeften van overheden, ondernemingen en gezinnen en de financiële stabiliteit te handhaven. In de context van de huidige energiecrisis is de financiële sector, samen met de overheden, eens te meer een belangrijke partner om de impact van de crisis te verzachten door energiebedrijven te financieren, en oplossingen aan te bieden aan klanten die financiële problemen ondervinden.

We hebben een Europese financiële sector nodig die openstaat voor de wereld, maar die autonoom kan inspelen op de behoeften van de Europese markt.

De nood aan een veerkrachtige financiële sector is vandaag groter dan ooit. De sector moet echt tonen dat hij het vermogen heeft verworven om zich aan te passen aan moeilijke situaties en aan een snel veranderende wereld met tal van technologische en ecologische uitdagingen. **We hebben een Europese financiële sector nodig die openstaat voor de wereld, maar die autonoom kan inspelen op de behoeften van de Europese markt.** Hiertoe moet de sector internationaal competitief en innovatief zijn en toch hoge normen voor kapitaalvereisten aanhouden. **Een toereikende winstgevendheid is hiertoe noodzakelijk, aangezien**

een sterke banksector van vitaal belang is om schokken te kunnen opvangen en toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

Een sectorbeleid gericht op de ontwikkeling van de Europese financiële sector als belangrijkste financier van de economie en als ambitieuze technologische speler is noodzakelijk om zijn strategische autonomie over de komende jaren veilig te stellen.

GELIJK SPEELVELD VOOR BELGISCHE BANKEN

Door de regelgevende en toezichthoudende bevoegdheden over de financiële sector op Europees niveau te centraliseren, heeft de bankenunie grote positieve effecten. Ze heeft één financiële ruimte op Europese schaal tot stand gebracht, waarin frictiekosten door verschillen in nationale wetgeving werden gereduceerd. Dit zorgde (en zorgt nog steeds) voor stabiliteit en meer vertrouwen in het financiële systeem en maakt een vrijer verkeer van kapitaal doorheen de Unie mogelijk. De regelgeving is echter niet in alle lidstaten volledig geharmoniseerd. Nationale bevoegde autoriteiten kunnen door hun discretionaire bevoegdheden maatregelen opleggen en strenger zijn dan door de supranationale regelgeving vereist is. We mogen ook niet vergeten dat sommige financiële activiteiten worden ontwikkeld door ondernemingen buiten het gereguleerde bankwezen. Deze stap betekent dat **het mantra ‘zelfde diensten, zelfde risico’s, zelfde regels’ centraal moet komen te staan in de beleidsvorming betreffende financiële diensten van de EU.**

Daarom roept Febelfin de beleidsmakers op om een kader te scheppen waarin EU-lidstaten zich moeten houden aan een gelijk speelveld voor alle entiteiten die financiële diensten aanbieden

Febelfin hecht veel belang aan een gelijk speelveld voor alle financiële dienstverleners. Binnen de EU, waar risico’s grondig zijn gereguleerd zorgt een gelijk speelveld ervoor dat de meest efficiënte businessmodellen beloont worden, niet de meest risicovolle. Het gaat erom het juiste evenwicht te vinden tussen respect voor de verschillen en belan-

gen die eigen zijn aan elke lidstaat en het tot stand brengen van het door de bankenunie nagestreefde gelijke speelveld. **Daarom roept Febelfin de beleidsmakers op om een kader te scheppen waarin EU-lidstaten zich moeten houden aan een gelijk speelveld voor alle entiteiten die financiële diensten aanbieden.** Aangezien kapitaal zich vrijelijk doorheen de EU beweegt, zijn de Europese banken Europeser geworden, in die zin dat ze steeds meer over de Europese grenzen heen opereren. Het zou dan ook oneerlijk zijn ze verschillend te behandelen in functie van waar de bank gevestigd is.

EEN GEVARIEERD LANDSCHAP

De Belgische financiële sector kent een grote variatie aan businessmodellen, een troef die we moeten koesteren. Het regelgevingskader dient deze diversiteit te weerspiegelen en een omgeving te scheppen waarin kleinere spelers kunnen floreren. De impact van verordeningen over zaken zoals Instantbtellingen of rapportering kan zwaarder wegen voor kleinere entiteiten. **Deze diversiteit is niet louter gebonden aan omvang; België is een thuisbasis voor verschillende sterk gespecialiseerde financiële dienstverleners.** Deze B2B-dienstverleners zijn minder zichtbaar, maar spelen een cruciale rol in de werking van ons financieel systeem. **We roepen beleidsmakers op deze diversiteit te koesteren en de sector in het beleid te betrekken zo wordt de impact op de diverse businessmodellen steeds duidelijker.**

DE ROL VAN BELGIË IN DE BELEIDSVORMING IN DE EU

Vandaag stellen we jammer genoeg vast dat een Belgisch standpunt vaak laat in het wetgevingsproces wordt ingenomen. België dient zich meer toe te leggen op het vormgeven van het beleid in een vroeg stadium van het besluitvormingsproces. Nog voordat een officieel voorstel wordt gepubliceerd, kunnen Belgische beleidsmakers beginnen met een standpunt te formuleren en de inbreng van stakeholders te verzamelen. Dat zou de transparantie ten goede komen en zou stakeholders, zoals Febelfin, de kans geven om hun inbreng kenbaar te maken aan beleidsmakers. Met de brede inbreng van deskundige stakeholders kunnen beleidsmakers een geïnformeerd standpunt innemen en de Belgische stem op Europees niveau sterker laten doorklinken. Onthouding van stemming is zeker tijdens het voorzitterschap tot elke prijs te vermijden; politici moeten elkaar vinden en een kwalitatief hoogstaand beleid leveren.

Duurzame financiering draagt de transitie

De financiële sector speelt een sleutelrol in de transitie naar een duurzame economie. Belgische financiële instellingen engageren zich om een ambitieuze partner te zijn op vlak van duurzaamheid. De industrie en de consument begeleiden bij de financiering van de transitie vormt een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.

DUURZAAMHEID ALS KERNBEGINSEL

Duurzaamheid is een kernbeginsel in alle EU-beleid. Als we de doelstelling van de Overeenkomst van Parijs en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling willen halen, gaan we enorme investeringen nodig hebben. In Europa alleen al moeten we een financieringskloof van meer dan 180 miljard euro per jaar zien te overbruggen om de temperatuur in lijn te houden met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. Zonder de privésector valt die financieringskloof niet te dichten. Aangezien **zowat twee derde van de Europese economie wordt gefinancierd door financiële instellingen, zullen gezonde banken en behoorlijk functionerende kapitaalmarkten een cruciale rol spelen in de transitie naar een duurzamere samenleving.**

Febelfin is ervan overtuigd dat het beleid duidelijke en stimulerende trajecten voor de transitie van de economie moet aanmoedigen.

De groei van duurzame activiteiten dient in alle economische sectoren plaats te vinden. Financiële markten moeten zonder onnodige beperkingen duurzame ontwikkelingen in de reële economie kunnen financieren. Ondernemingen bevinden zich in verschillende fasen van hun transitie naar koolstofarme en duurzame businessmodellen. Banken zijn bereid om een sleutelrol te spelen in het ondersteunen van dit traject in de ondernemingen, ongeacht het vertrekpunt van hun traject. **Febelfin**

is ervan overtuigd dat het beleid duidelijke en stimulerende trajecten voor de transitie van de economie moet aanmoedigen. Regelgeving moet evenredig zijn en geschikt voor het beoogde doel, zodat de EU haar concurrentievermogen in een veranderende wereld kan versterken en voor iedereen een betere toekomst kan uitbouwen.

DUURZAAMHEIDSRAPPORTERING (CSRD)

Het voorstel van een richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen ('CSRD' of 'Corporate Sustainability Reporting Directive') zou de bestaande rapportage-eisen van de Richtlijn met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie wijzigen. Het houdt een uitbreiding van het toepassingsgebied en verruiming van de onderwerpen voor bekendmaking in, voert verplichte rapportagesjablonen in en legt digitalisering op.

Financiële instellingen vallen als rapporterende entiteiten vaak onder het toepassingsgebied van de CSRD en hebben daarom nood aan een praktische aanpak. Anderzijds zijn ze ook gebruikers van ESG-gegevens en hebben ze dus ESG-gegevens van hun klanten nodig om te voldoen aan hun eigen rapportage-, openbaarmakings- en prudentiële vereisten (bv. SFDR, ESG-pijler 3 enz.). Maar hoewel beursgenoteerde kmo's onder het toepassingsgebied van de CSRD vallen, blijven kleinere ondernemingen, die een groot deel van de professionele klanten van Belgische banken uitmaken, buiten schot. Voor dit soort kmo's zou een eventuele 'light'-rapportageregeling belangrijk kunnen zijn in hun relatie met hun stakeholders (maatschappelijk middenveld, investeerders, kredietverstrekkers).

We streven naar een rapportagekader dat praktisch is (bank als rapportage-entiteit), geschikt is voor het beoogde doel (bank als gebruiker van ESG-bedrijfsgegevens) en ook evenredig is (ook haalbaar voor kmo's). Een extra (momenteel niet voorziene) termijn van één jaar voor financiële instellingen, tegenover andere rapporterende entiteiten, zou de initiële implementatie vergemakkelijken. Dit dient in overweging te worden genomen vermits banken zich beroepen op door hun klanten verstrekte gegevens en voldoende tijd nodig hebben om de gegevens van hun klanten te beoordelen voordat ze hun eigen rapporten indienen.

Voor de door EFRAG uitgewerkte rapportagesjablonen (ESRS), zijn wij het ermee eens dat de ESRS uiteindelijk alle duurzaamheidsgerelateerde informatie zou moeten bevatten om een doeltreffende transitie te ondersteunen, zonder dat hiertoe volgens ons volstrekte volledigheid dient te worden nagestreefd. Alle stakeholders hebben tijd nodig om tot een uitkomst te komen waarin ondernemingen die aan de ESRS voldoen, ook daadwerkelijk aan de IS-SB-normen voldoen. **Daarom dient EFRAG dringend over te gaan tot een gefaseerde benadering in de uitwerking van de ESRS en dient de Commissie deze ook gefaseerd in te voeren.**

DUE DILIGENCE (CSDDD)

Het voorstel voor een richtlijn inzake due diligence, of passende zorgvuldigheid, in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid heeft tot doel duurzaam en verantwoord gedrag van ondernemingen te bevorderen, en mensenrechten- en milieuo-verwegingen in te bouwen in de activiteiten en het bestuur van ondernemingen.

Febelfin ondersteunt de doelstellingen om het respect voor de mensenrechten en de bescherming van het milieu te bevorderen, en om deze aspecten in de toeleverings- en waardeketens te integreren. Op die manier kan een gelijk speelveld tot stand komen en wordt de versnippering tussen lidstaten voorkomen. Er bestaan al verschillende 'soft law'-normen op dit gebied dus de door de CSDDD voorziene harmonisatie van due diligence regelgeving is een positieve zaak.

We hebben echter enkele ernstige bedenkingen, zoals het gebrek aan duidelijkheid van de tekst en van sommige begrippen. Dit zou tot een gemis aan een eenduidige interpretatie en tot rechtsonzekerheid en versnippering tussen de lidstaten kunnen leiden. Voor de Belgische financiële sector is het belangrijk dat er bij de omzetting van de richtlijn niet te veel speelruimte is, want dat brengt een risico op goldplating mee.

Febelfin pleit er ook voor om de administratieve lasten voor ondernemingen op een redelijk peil te houden. De verplichting om een plan op te stellen dat ervoor zorgt dat het businessmodel en de bedrijfsstrategie verenigbaar zijn met de transitie naar een duurzame economie en de beperking van de opwarming van de aarde tot 1,5°C, lijkt een complexe uitdaging en zou niet in het CSDDD voorstel moeten staan, maar wel in CSRD. We roepen het voorzitterschap op om de opname van de bepaling betreffende wettelijke aansprakelijkheid te vermijden, aangezien dat strijdig zou zijn met gevestigde nationale burgerrechtelijke beginselen en voor ondernemingen een onzeker, misschien zelfs onbeheersbaar, juridisch risico in het leven zou roepen. Kmo's maken een groot deel uit van het professioneel cliënteel van de Belgische banken, maar vallen niet binnen het toepassingsgebied van de CSDD. Daarom dient de uitsluiting van kmo's uit de waardeketen van financiële instellingen te worden toegepast op alle gereguleerde financiële dienstverlening.

Bankenunie & Europese geïntegreerde rapportage

Febelfin beschouwt de oprichting van de bankenunie als een belangrijke verwezenlijking. Dit heeft er mede voor gezorgd dat financiële instellingen robuuster zijn dan ooit, Febelfin is ervan overtuigd dat ook het prudentieel beleid en het toezicht dit moeten weerspiegelen. Om doeltreffend te blijven, dient het kader risicogebaseerd, flexibel en minder complex te zijn. In het voorbije decennium zijn de kosten voor rapportage op grond van regelgeving gestegen voor zowel instellingen als voor toezichthouders. Tegelijkertijd lopen er diverse Europese initiatieven om de rapportagestromen te vereenvoudigen. Om het volledig potentieel te bereiken, moeten de Europese beleidsmakers streven naar strategische afstemming en baat halen uit synergiën.

PRUDENTIËLE REGELGEVING EN TOEZICHT

De Belgische financiële sector is voorstander van maatregelen die de veerkracht van de sector vergroten zonder de gezondheid van de financiële instellingen drastisch aan te tasten. Febelfin benadrukt dat risicogevoeligheid de basis vormt van het prudentieel kader. Misschien wordt de onjuiste indruk gewekt dat de financiële stabiliteit lineair toeneemt met het vergroten van de kapitaalbuffers. Vergeet niet dat een accumulatie van kapitaal boven een bepaald niveau een rem zet op de investerings- en verdienmogelijkheden van de financiële instelling, en dus ook op haar financieringsvermogen. **Daarom roepen we de beleidsmakers op om de prudentiële regelgeving op risicobasis te houden en het op robuuste data gebouwde kader voor opkomende risico's (zoals ESG-gerelateerde risico's, cyberdreigingen en cryptoactiva) aan te passen.**

Momenteel werken de beleidsmakers aan de langverwachte macroprudentiële herziening. Deze herziening is noodzakelijk omdat tijdens de crisis is gebleken dat niet alle prudentiële beleidsmaatregelen

even doeltreffend zijn in de aanpak van het systeemrisico om het kader in overeenstemming te brengen met de in het toezichtskader geboekte vooruitgang. Het is van essentieel belang dat goed wordt nagedacht over de tweeledige doelstelling van macroprudentiële tools, namelijk het opvangen van verliezen en waarborgen dat de financiële instellingen in tijden van stress over voldoende kredieten kunnen beschikken. Hiertoe **dienen we de bruikbaarheid van de kapitaalbuffers te vergroten en ervoor te zorgen dat macroprudentiële tools in alle lidstaten op een consistente wijze worden gehanteerd.**

Een transparant en voorspelbaar toezicht en dito prudentiële vereisten zijn voor de sector van cruciaal belang. Bovendien zijn er nog veel nationale bevoegdheden in bankreglementering en -toezicht. **De toekomst van de bankenunie kan alleen worden veiliggesteld met een volledig geharmoniseerd geheel van regels dat de Belgische banken in staat stelt om op een gelijk speelveld te concurreren.** Wij dringen er bij het Belgische voorzitterschap op aan om deze beginselen in gedachten te houden, zodat de financiële sector zijn kapitaal zo efficiënt mogelijk kan gebruiken, zijn rol als effectieve drager van het monetair beleid kan vervullen en alle sectoren kan ondersteunen in het bewerkstelligen van economische groei.

De toekomst van de bankenunie kan alleen worden veiliggesteld met een volledig geharmoniseerd geheel van regels dat de Belgische banken in staat stelt om op een gelijk speelveld te concurreren.

CRISISBEHEER & DEPOSITOGARANTIE

Het opbouwen van een solide architectuur voor crisisbeheer is een van de belangrijkste pijlers voor de stabiliteit van het bankwezen. De voorbije jaren was er sprake van een aanzienlijke vooruitgang omdat de banken hun MREL hebben verhoogd en deposito- en afwikkelingsregelingen hebben gefinancierd. Een herziening van de afwikkelings- en depositogarantiewetgeving is gepland. **Het uiteindelijke crisisbeheersysteem moet de stabiliteit**

van het bankwezen in ongunstige omstandigheden maximaliseren. Dat betekent dat de kosten voor crisisbeheer altijd geloofwaardig en onder controle moeten blijven. Om zo'n geloofwaardig systeem te verwezenlijken, moeten op doordachte wijze verdere stappen worden gezet, met een gezond evenwicht tussen het versterken van het pan-Europees financieel weefsel en het respecteren van nationale realiteiten, met aandacht voor de evenredigheid en een gelijk speelveld.

NAAR EEN EUROPEES GEÏNTEGREERD RAPPORTAGESYSTEEM

Alle stakeholders zijn het erover eens dat de huidige staat van de reglementaire rapportage voor financiële instellingen omslachtig, onevenredig en steeds complexer is. Daarom wil de ECB haar statistische rapportagevereisten integreren in één rapportagekader (IReF). Het zou de bestaande vereisten voor het verzamelen van statistische informatie van financiële instellingen op alle vlakken en voor alle landen zoveel mogelijk standaardiseren, harmoniseren en integreren. Tegelijkertijd onderzoekt EBA de opties om de reglementaire rapportage te hervormen en te integreren, met specifieke aandacht voor governance en het datamodel.

Febelfin steunt initiatieven voor een geïntegreerd, gestandaardiseerd en evenredig rapportagekader om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren en de rapportagelast voor financiële instellingen te verlichten. Het doel van geïntegreerde rapportage is des te meer haalbaar als dit alle reglementaire rapportagestromen behelst. Ten eerste is er nood aan een gemeenschappelijke Europese visie, datamodel en governance als basis. Vervolgens is de systematische toepassing van het 'define once, report once'-beginsel cruciaal om de kostenefficiëntie te waarborgen en de algehele rapportagelast te verlichten.

Een economie die werkt voor mensen: consumentenbescherming

De bescherming van consumenten is een topprioriteit voor de Belgische financiële sector. Het vertrouwen van de consument is noodzakelijk voor een goed functionerend financieel systeem, dat vertrouwen is alleen te verdienen door een hoge graad van transparantie aan te houden.

HERZIENING VAN PAYMENT ACCOUNTS DIRECTIVE (PAD) – REKENINGNUMMERPORTABILITEIT

In het kader van de opstelling van de richtlijn inzake betaalrekeningen (van 2014, 'PAD' of 'Payment Accounts Directive') heeft de Europese Commissie een studie uitgevoerd naar de impact van verschillende opties voor interbancaire mobiliteit. Een van die opties was de mogelijkheid om bankrekeningnummers overdraagbaar te maken. Deze studie kwam tot het besluit dat een systeem waarin banken het nieuwe rekeningnummer doorgeven aan schuldeisers die via domiciliëring innen en aan terugkerende betalers, een ideaal evenwicht biedt (zie bankoverstap in België). In zo'n systeem zouden consumenten eenvoudig naar een andere bank kunnen overstappen zonder afbreuk te doen aan de mededinging.

De overdraagbaarheid van het rekeningnummer werd niet behouden; vanuit sociaal oogpunt wegen de voordelen duidelijk niet op tegen de

nadelen. Ten eerste vereist de overdraagbaarheid van het rekeningnummer een aanpassing aan het IBAN-systeem; dit systeem gebruikt een specifieke code per bank, die cruciaal is voor de verwerking van betaalopdrachten. Bovendien zou deze oplossing dure, technische en operationele aanpassingen vereisen voor aanbieders van bankdiensten buiten het nationaal niveau. Ten slotte moet elk initiatief voor bankdiensten verenigbaar zijn met het SEPA-kader (Single Euro Payments Area), dat tot doel heeft een geharmoniseerde Europese zone met uniforme regels tot stand te brengen. Momenteel wegen de voordelen van nummeroverdraagbaarheid duidelijk niet op tegen de voornoemde nadelen.

De bestaande, nog zeer recente richtlijn, PAD1, werd in 2018 in België ingevoerd. Deze richtlijn werd zeer warm onthaald door stakeholders. In het kader van de herziening van PAD1 zal de Europese Commissie een nieuwe studie publiceren over de impact van meerdere opties voor interbancaire mobiliteit, inclusief een evaluatie van de kosten en baten van de implementatie van de EU-brede overdraagbaarheid van bankrekeningnummers. **Febelfin doelt op een robuuste studie waarin de kosten en baten van alle opties algemeen worden geëvalueerd.**

HERZIENING VAN DE RICHTLIJN HYPOTHECAIR KREDIET

Tussen november 2021 en februari 2022 heeft de Europese Commissie een openbare raadpleging over de richtlijn hypothecair krediet ('MCD' of 'Mortgage Credit Directive') georganiseerd om te

weten te komen of een herziening van de bestaande wetgeving wenselijk is. Voor Febelfin is een herziening van de MCD momenteel niet aan de orde. De omzetting van de huidige versie van de MCD in nationaal recht is nog relatief recent. **De toepassing van de huidige wetgeving wijst ook niet op problemen die om een update vragen. De hypotheekmarkt in België is een gezonde markt die steunt op evenwichtige kredietbeginselen.**

Als de lopende evaluatie van mogelijke aanpassingen aan de MCD toch tot een herziening zou leiden, worden de aanpassingen best zo beperkt mogelijk gehouden met de nadruk op een verdere aanpassing van de richtlijn aan de digitalisering van het kredietproces.

INSTANTBETALINGEN

Volgens het in oktober 2022 gepubliceerde voorstel van verordening betreffende instantbetalingen van de Commissie zullen instantbetalingen de norm worden voor betalingen in euro. Deze innovatieve methode biedt geweldige mogelijkheden voor consumenten, en België was een van de eerste om deze betalingsmethode in te voeren. We mogen echter niet voorbijgaan aan de inspanningen die de banken moesten leveren voor de implementatie van instantbetalingen. Instantbetalingen verzenden en ontvangen vergt wijzigingen in de verwerking van betalingen, het liquiditeitsbeheer, de rapportage, de opsporing van fraude en andere aspecten die allemaal in real time dienen te worden uitgevoerd. **Met name mogen de van de banken gevraagde inspanningen niet worden onderschat en dient daarmee in de wetgeving rekening te worden gehouden.**

Maatregelen ter bescherming van de consument en voor fraudepreventie zijn kernelementen bij betalingen.

Maatregelen ter bescherming van de consument en voor fraudepreventie zijn kernelementen bij betalingen, ook bij instantbetalingen. **Er is geen enkele reden waarom de prijs voor een instantbetalings-transactie gelijk zou moeten zijn aan die voor een gewone overschrijving. Wegens de incrementele kosten, de operationele kosten en de kosten voor risicobeheersing (bv. fraudepreventie) moeten de tarieven voor de twee diensten (ten minste voor**

niet-retailklanten) afzonderlijk vastgelegd worden. Ook is het op dit moment technisch niet haalbaar om betalingen in bulk onmiddellijk te verwerken.

Maatregelen ter bescherming van de consument en voor fraudepreventie zijn kernelementen bij betalingen, ook bij instantbetalingen. Banken hebben al robuuste en geavanceerde mechanismen voor fraudepreventie ingevoerd, die ze voortdurend aanpassen en verbeteren. Daarnaast geven banken hun klanten voorlichting over fraudepreventie, in het bijzonder over nieuwe vormen van fraude. Het opzetten van een IBAN-naamcontrole op EU-niveau zou een omvangrijk project zijn, dat planmatig dient te worden uitgewerkt. Dit zal een niet te onderschatten hoeveelheid middelen en tijd vergen. Er zijn tal van uitdagingen die dienen te worden beredeneerd en opgelost. Zodra er een EU-regeling is ingevoerd, zullen de banken ook voldoende tijd nodig hebben om de oplossing in hun eigen systeem te implementeren.

FINANCIËLE KENNIS

Mensen correcte kennis bijbrengen over financiële vaardigheden blijft van essentieel belang, zeker in deze moeilijke tijden waarin torenhoge energieprijzen zwaar wegen op de financiën van veel gezinnen. **Febelfin zet zich in om consumenten beter in staat te stellen om geïnformeerde financiële beslissingen te nemen.** Een betere financiële kennis bereidt mensen beter voor op macro-economische schokken en draagt aldus bij tot een stabielere financieel systeem. Er is nog veel werk aan de winkel, uit een recente studie in opdracht van Febelfin bleek dat de bevolking – met name jongeren – zichzelf overschat als het gaat om financiële kennis. **Belgen scoorden vooral laag** op thema's zoals beleggen, lenen, pensioen en pensioensparen. Zelfs in het licht van een voorgestelde Europese strategie voor retailbeleggingen is het van het grootste belang om de burgers de juiste kennis aan te reiken; consumenten louter aanmoedigen om meer te beleggen is onvoldoende. **Als we echt de vruchten willen plukken van de inzet van Europees kapitaal en een sfeer van vertrouwen willen scheppen in beleggen, moeten consumenten over de juiste hulpmiddelen beschikken om hun vermogen met kennis van zaken op te bouwen.** Febelfin roept het Belgische voorzitterschap op om de financiële kennis verder te bevorderen. **De financiële sector staat klaar om op te treden als partner in het verbeteren en ondersteunen van de financiële kennis.**

Een Digitaal Europa

De financiële sector is al jarenlang een van de pioniers in digitalisering. Echter zijn er aan een meer digitale samenleving is ook een groter cyberrisico verbonden. Financiële instellingen investeren fors in nieuwe technologieën en beveiliging. Het wettelijk kader, dat van wezenlijk belang is voor de bescherming van de privacy, moet echter voldoende open zijn om te voldoen aan de realiteit en de behoeften van morgen. Voor de banksector, waarin de bescherming van de privacy altijd centraal heeft gestaan, gaat het erom het juiste evenwicht te vinden tussen privacy en fraudebestrijding. Tegelijkertijd is het belangrijk dat burgers over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om hun persoonlijke financiën met het nodige vertrouwen te beheren in de digitale wereld.

HERZIENING VAN PSDII

De richtlijn betalingsdiensten II ('PSDII' of 'Payment Services Directive II') werd in 2015 gepubliceerd en regelt betalingen van consumenten en bedrijven in de EU. Het doel van deze richtlijn was tweeledig. Ten eerste wou de EU de veiligheid van het Europees betalingssysteem verhogen door SCA ('Strong Customer Authentication' of 'sterke cliëntauthenticatie') in te voeren met extra bescherming voor consumenten. Ten tweede beoogde ze de mededinging op de markt voor Europese betalingen te vergroten door gegevens open te stellen voor externe aanbieders ('TPP's' of 'Third Party Providers').

Nu ligt de herziening van PSDII op tafel. Gezien het strategisch belang van het Europees betalingsverkeer, leveren Febelfin en haar leden ook hun inbreng op deze herziening. **Voor Febelfin komt een volledige herziening van PSD2 te vroeg.** De vele verduidelijkingen van EBA, de nationale toezichthouder, de NBB en talloze Q&A's hebben de praktische impact van de richtlijn gewijzigd. Daarom is het noodzakelijk om eerst de effectieve impact van PSDII op de markt te evalueren.

Hoewel de praktische gevolgen nog niet volledig zichtbaar zijn, **is het wel duidelijk dat PSDII een ongelijk speelveld heeft gecreëerd. Banken werden gedwongen de betalingsgegevens van hun klanten open te stellen zonder enige vorm van vergoeding**

voor het opbouwen en onderhouden van een dure infrastructuur. Dit terwijl er vanwege de klant geen echte vraag is naar zo'n systeem. Tegelijk komen de voordelen voornamelijk ten goede aan externe aanbieders. Voor Febelfin dient deze situatie te worden rechtgezet. **De oplossing moet een beter evenwicht zien te vinden, met een eerlijke verdeling van waarde en risico, en waarin alle marktdeelnemers de mogelijkheid hebben om voor hun dienstverlening een billijke vergoeding te ontvangen.**

Daarnaast zijn er nog andere werkpunten voor PSDII. Ten eerste moet de Commissie werken aan een betere bescherming tegen fraude. Nieuwe patronen in betalingsfraude vereisen nieuwe, strengere regels, die betalingsdianstaaanbieders de mogelijkheid bieden om specifieke informatie mee te delen over fraudegevallen en pogingen daartoe (zgn. doorsluitrekeningen). **Om de betalingsdianstaaanbieders beter in staat te stellen om fraude te bestrijden, dient de uitwisseling van informatie tussen openbare en privéactoren te verbeteren, en dienen ook relevante actoren die niet onder PSDII vallen te worden verplicht hun medewerking te verlenen aan fraudeonderzoek en -preventie. Dit zou het vertrouwen en de veiligheid van de markt voor betalingsdiensten helpen vergroten.**

Per slot van rekening **is fraudebestrijding een gedeelde verantwoordelijkheid en kunnen we onze inspanningen alleen versterken door onze krachten te bundelen. Dit vereist dat alle stakeholders samenwerken en voor hun taken op de best mogelijke wijze ter verantwoording worden geroepen.** Voor de financiële sector is cybersecurity een hoeksteen van onze dienstverlening. De veiligheidsnorm in de financiële sector wekt vertrouwen bij de klanten en is essentieel voor de stabiliteit van het financiële systeem. Toch stelt de PSD (richtlijn betalingsdiensten of 'Payment Services Directive') betalingsdianstaaanbieders aansprakelijk voor niet-toegestane betalingen wegens nalatig gedrag van klanten, wiens verlies ze moeten terugbetalen, tenzij het gaat om grove nalatigheid. Dat kan aanleiding geven tot 'moral hazard'. Bovendien worden andere stakeholders, zoals aanbieders van internet- en technologiediensten, niet aansprakelijk gesteld voor het nemen van passende tegenmaatregelen. Ondanks deze werkpunten vindt Febelfin het toch belangrijk dat de beleidsmakers wachten tot de functionele effecten van PSDII duidelijk zijn.

OPEN FINANCE FRAMEWORK

In de strategie voor het digitale geldwezen 2020 kondigde de Commissie aan het datagestuurde geldwezen te zullen bevorderen als een van haar prioriteiten en verklaarde ze een wetgevingsvoorstel te zullen indienen inzake open finance. Een tekstvoorstel wordt verwacht tegen het tweede kwartaal van 2023.

'Open finance' heeft betrekking op de toegang van externe dienstverleners tot gegevens van klanten (bedrijven en consumenten) met de toestemming van de klant over een brede waaier van financiële diensten heen. Het zou de volgende stap zijn in de toegang tot gegevens in de financiële sector, na de door PSD2 ingevoerde rechten op de toegang tot gegevens van betaalrekeningen. Dit initiatief behandelt alle relevante financiële diensten. Het zal bijdragen tot een sectoroverschrijdende gegevensstrategie van de Commissie, die in gemeenschappelijke Europese dataruimten in diverse sectoren van de economie voorziet en sectoroverschrijdende regels voor het gebruik van gegevens vastlegt.

Open finance dient te worden gezien als een onderdeel van de data-economie als geheel. Daarom moeten de Commissie en alle relevante stakehol-

ders grondig alle beleidsopties beoordelen. **Een kader of stelsel met regels over hoe men gegevens kan delen, waarin gegevens delen vrijwillig blijft, zal de mogelijkheid bieden om de gebruikstoepassingen te identificeren waar de klant om vraagt.**

Een beleidsoptie die uitgaat van nieuwe rechten op toegang tot gegevens, riskeert namelijk de bestaande asymmetrieën bij het delen van gegevens in de financiële sector na PSD2 te vergroten.

VOORSTEL VAN DATAVERORDENING (DATA ACT)

De dataverordening of “Data Act” is een horizontaal wetgevend initiatief. Deze is bedoeld om een sectoroverschrijdend governancekader voor de toegang tot en het gebruik van data tot stand te brengen. De data act zal de betrekkingen tussen actoren in de data-economie (houders, ontvangers en gebruikers van data) vastleggend om de horizontale uitwisseling van data tussen sectoren te stimuleren.

Febelfin steunt de onderliggende beginselen van de dataverordening, want het delen van data kan voordelig zijn voor consumenten, ondernemingen en de samenleving in het algemeen.

De doelstelling is om te zorgen voor een eerlijke waardeverdeling uit data aan actoren in de data-economie en om de toegang tot en het gebruik van data te bevorderen. Het zou ook een gemakkelijke overstap tussen cloud- en edgediensten mogelijk maken en de onrechtmatige toegang tot niet-persoonsgebonden data door derden aanpakken.

Febelfin steunt de onderliggende beginselen van de dataverordening, want het delen van data kan voordelig zijn voor consumenten, ondernemingen en de samenleving in het algemeen. In dit opzicht heeft het voorstel potentieel, maar blijft het tegelijk beperkt gezien het beperkte toepassingsgebied van het delen van data (aan data gekoppelde producten en gerelateerde diensten in het toepassingsgebied) en mist het precisie voor wat betreft het toepassings-

gebied voor nieuwe verplichtingen en rechten voor de modaliteiten bij de toegang tot en het delen van data. Bovendien voorziet het in vereisten voor het overstappen naar andere clouddiensten die aan de doelstellingen tekortschieten (bv. bevordering van het innovatie- of concurrentievermogen, de digitale soevereiniteit). Deze elementen kunnen de Europese ambities en mogelijkheden voor het delen van data tussen sectoren ondermijnen. De erkenning voor investeringen door de houders van data via het vergoedingsbeginsel is echter wel positief. Op dit punt, en in het algemeen, dienen deze horizontale aanpak en andere – bestaande of nieuwe – wettelijke en sectorspecifieke verordeningen/strategieën onderling te worden gecoördineerd en afgestemd om onverenigbaarheden op juridisch en strategisch vlak te voorkomen.

DIGITALE EURO

Ontwikkelingen in de cryptowereld en de groeiende populariteit van stablecoins zijn het financieel landschap in snel tempo aan het veranderen. Deze veranderingen brengen kansen, maar ook risico's met zich mee. Zo kunnen particuliere stablecoins de soevereiniteit van het monetair beleid ondergraven. De ECB reageert hierop met de creatie van een eigen

digitale munt. Maar de creatie van de digitale Euro is een project met grote en belangrijke technologische, financiële en economische vraagstukken. De digitale Euro kan bijvoorbeeld de positie van de grote technologiebedrijven de facto versterken en het financieel systeem destabiliseren. Belangrijk is dat de digitale euro grondig wordt doorgelicht in een complete kosten-batenanalyse die de financiële stabiliteit van het banksysteem, de impact op het huidige betalingslandschap en zijn betalingsoplossingen, de behoeften van de Europese consumenten en bedrijven, en de eventuele meerwaarde van een digitale euro onderzoekt. Uiteindelijk **zou de beslissing om de digitale euro in te voeren geen technologische of operationele beslissing mogen zijn. Het zou veeleer een politieke beslissing moeten zijn die gebaseerd is op alle argumenten voor en tegen, en kansen en risico's. Grondig overleg met financiële instellingen is dan ook een noodzaak in de aanloop naar een dergelijke beslissing, en als blijkt dat de meerwaarde van de digitale euro niet duidelijk aantoonbaar is, dan mag hij niet worden ingevoerd. Bovendien is het raadzaam de bovenstaande analyse niet te beperken tot retailtoepassingen voor de digitale euro, maar ook de nodige aandacht te besteden aan wholesale-gebruikstoepassingen, vooral gezien de belangrijke infrastructurele rol die bepaalde Belgische financiële instellingen spelen.**

de beslissing om de digitale euro in te voeren zou geen technologische of operationele beslissing mogen zijn. Het zou veeleer een politieke beslissing moeten zijn die gebaseerd is op alle argumenten voor en tegen, en kansen en risico's.

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE – AI ACT

Het voorstel voor een verordening betreffende artificiële intelligentie (april 2021) voorziet in een horizontale aanpak en heeft tot doel de risico's van specifieke toepassingen van AI aan te pakken. Het legt een reeks horizontale verplichtingen op aan aanbieders, producenten, importeurs, distributeurs en gebruikers van AI-systemen met een hoog risico. Er worden een

Europese Raad voor kunstmatige intelligentie en nieuwe nationale bevoegde autoriteiten opgericht.

Febelfin vreest dat de voorgestelde verordening ongerechtvaardigde belemmeringen of beperkingen zou kunnen opwerpen voor de ontwikkeling van op AI gebaseerde bedrijfsoplossingen, het onderzoekspotentieel zou kunnen beperken, vlotte aanpassingen aan bestaande toepassingen zou kunnen bemoeilijken en uiteindelijk een negatieve weerslag op het concurrentievermogen zou kunnen hebben. En dit voornamelijk om een aantal redenen. Ten eerste zijn de tekst en de benadering erin niet technologieneutraal: AI is in se geen activiteit of gebruikstoepassing, en het loutere feit dat AI gebruikt kan worden, mag geen reden zijn om hogere eisen te stellen (aan controle, governance, transparantie enz.). Eisen moeten gebaseerd zijn op specifieke risico's van de gebruikstoepassing en niet op de onderliggende technologie. **Daarnaast dient de tekst te worden afgestemd op de bestaande wetgeving en moeten dubbele of tegenstrijdige eisen (bv. met de AVG) worden vermeden.** De bank en financiële-dienstensector is al onderworpen aan een strenge sectorale regelgeving die, en dito toezicht dat, de bescherming van de consument, het beheer van risico's en de financiële stabiliteit waarborgt in alle aspecten van de dienstverlening aan de klant, ongeacht of er bij deze toepassingen of diensten technologieën zoals AI komen kijken, inclusief bij beoordelingen van de kredietwaardigheid.

Het toezicht op deze ontwerpverordening dreigt ook een ongelijk speelveld te creëren tussen verschillende landen en sectoren indien er op het vlak van toezicht geen consistentie is in de verwachtingen en praktijken tussen verschillende nationale bevoegde autoriteiten. Deze verschillen zouden kunnen voorkomen in de omgang met dezelfde AI-toepassing met hoog risico, zoals bij beoordelingen van de kredietwaardigheid en de toekenning van kredietscores, omdat verschillende entiteiten onder het toezicht van verschillende markttoezichtautoriteiten kunnen staan. **Om bij de toepassing van de verordening voor alle bedrijfstakken een gelijk speelveld te waarborgen, dient rekening te worden gehouden met het beginsel van ‘zelfde activiteit, zelfde risico’s, zelfde regels’, en dient een goed gecoördineerde en geharmoniseerde toezichtssituatie te worden gewaarborgd voor alle marktdeelnemers die AI-systemen met een hoog risico aanbieden of gebruiken, en een hoogwaardige consumentenbescherming te worden gehandhaafd zodat consumenten vertrouwen mogen hebben in het gebruik van AI.**

EUROPESE DIGITALE IDENTITEIT – EIDAS-VERORDENING

De Europese digitale identiteit verwijst naar het voorstel van de Commissie voor “portemonnees” voor digitale identiteit. Deze portemonnees zullen worden gebaseerd op betrouwbare digitale identiteiten die de lidstaten verschaffen, wat ze doeltreffender zal maken, zodat de voordelen uitbreiden naar de privésector en er persoonlijke digitale portefeuilles worden aangeboden die veilig, gratis en gebruiksvriendelijk zijn en die persoonsgegevens beschermen. Voor dit initiatief bouwt de Commissie voort op het bestaande grensoverschrijdende rechtskader voor betrouwbare digitale identiteiten, het Europees initiatief voor elektronische identificatie en vertrouwensdiensten (eIDAS-verordening).

Op dit moment blijven nog veel vragen onbeantwoord. Wat worden de gebruikstoepassingen voor de digitale identiteit? Zullen banken fungeren als “trust anchors” in het systeem? Hoe kunnen slimme contracten worden gebouwd en door wie? En de belangrijkste vraag: hoe zal de veiligheidsinfrastructuur eruitzien? **? Voor Febelfin is het van essentieel belang dat elke portemonnee voor digitale identiteit op vrijwillige basis kan worden gebruikt. De Belgische banken hebben al zwaar geïnvesteerd in veilige en gebruiksvriendelijke identificatie-interfaces, zoals de Itsme Digital ID. Net daarom is het voor de Belgische financiële instellingen zo belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de interactie tussen bestaande software en de architectuur van een externe digitale portemonnee.** Dit soort interactie mogelijk maken is niet eenvoudig en kan financiële instellingen voor veiligheidsrisico’s en hoge kosten stellen. Daarom pleiten we voor een vrijwillig systeem, zodat de sector het systeem en de bruikbaarheid voor zijn klanten kan beoordelen.

GEGEVENSBESCHERMING – EPRIVACY-VERORDENING

De Commissie heeft het voorstel van ePrivacy-verordening in 2017 goedgekeurd om het af te stemmen op de AVG – het dossier zit momenteel nog in de onderhandelingsfase. Het toepassingsgebied van de verordening is de bescherming van de privacy in elektronische communicaties. Wat er nieuw in zou zijn? Het toepassingsgebied wordt uitgebreid naar nieuwe spelers, er komen strengere regels, de inhoud van communicaties en metagegevens zullen eronder vallen, er komen nieuwe regels voor cookies, bescherming tegen spam enz. **Febelfin dringt er bij het Belgische voorzitterschap op aan het voorstel in overeenstemming te brengen met bestaande teksten, met name de teksten die werden aangenomen – of nog in onderhandeling zijn – sinds de publicatie van het voorstel.**

Een correct belastingkader en de strijd tegen het witwassen van geld

De banken en autoriteiten dragen een grote gezamenlijke verantwoordelijkheid in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme. Dat vraagt om een efficiënt wetgevend kader dat voldoende ruimte laat voor de uitwisseling van informatie. Voor de belastingheffing op EU-niveau dient het voorzitterschap rekening te houden met het concurrentievermogen van de Belgische banken in Europa en wereldwijd.

BESTRIJDING VAN HET WITWASSEN VAN GELD

Tegen 2024 zou het AML-pakket van kracht moeten zijn. Dit pakket van 4 wetgevende besluiten (een AML/CFT-richtlijn en een verordening, de oprichting van een nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de herziening van de bestaande tekst betreffende geldovermakingen) zal het Europees kader veranderen om de processen voor het opsporen van verdachte transacties en activiteiten te verbeteren en de bestaande lacunes, die criminelen gebruiken om illegale opbrengsten te witwassen of terroristische activiteiten via het financieel stelsel te financieren, te dichten.

Voor Belgische financiële instellingen zouden deze nieuwe regels op sommige vlakken positief moeten zijn, maar ze gaan hen ongetwijfeld ook voor aanzienlijke operationele uitdagingen stellen. **Voor banken die in meerdere lidstaten actief zijn, kan de invoering van uniforme normen, die binnen de EU direct toepasbaar zijn, meer consistentie in de naleving van de antiwitwasreglementering opleveren. Er gaan echter ook een aantal uitdagingen zijn, waaronder het aanpassen van interne procedures en maatregelen voor klantenonderzoek.** Belangrijk is dat beleidsmakers deze uitdagingen en de inspanningen van financiële instellingen in 2024 erkennen. De oprichting van AMLA is een positieve ontwikkeling omdat deze, behalve een uniform wetboek, de convergentie van het toezicht zal bevorderen. Dit zou een belangrijke stap zijn voor financiële instellingen die grensoverschrijdend actief zijn. Het is daarbij echter van belang dat AMLA er niet gewoon een extra laag toezicht aan toevoegt en dat een duplicatie van mandaten met bestaande toezichthouders wordt vermeden.

AML-maatregelen vereisen vaak grensoverschrijdende rapportage. Een gebrek aan uniforme rapportagenormen leidt tot vermijdbare administratieve lasten en kosten. **Het standaardiseren en vereenvoudigen van de rapportage moeten zo snel mogelijk worden aangemoedigd. Bovendien is het van cruciaal belang dat er meer rechtsgronden komen om openbare en particuliere stakeholders de mogelijkheid te bieden om AML-informatie uit te wisselen voor een**

efficiëntere bestrijding van het witwassen van geld. Tot slot is Febelfin voorstander om financiële instellingen toe te laten om volledig voort te gaan op de informatie die door ondernemingen in het nationaal UBO-register is geüpload om de KYC-processen verder te stroomlijnen in overeenstemming met het 'only once'-rapportagebeginsel.

Op nationaal niveau zal het wellicht nodig zijn om sommige AML/CFT-wetten aan te passen zodat ze niet strijdig zijn met de EU-verordening en de aanbevelingen van de AML-autoriteit.

BELASTINGHEFFING

Eenvoud, consistentie en een gelijk speelveld dienen de leidende beginselen te zijn bij de ontwikkeling van de fiscale bevoegdheden die onder de verantwoordelijkheid van Europa vallen. Per slot van rekening kunnen kapitaalstromen zich binnen geglobaliseerde financiële markten snel verplaatsen, en heeft de Europese Unie na de brexit geen belangrijk financieel centrum meer. Bovendien kunnen fricties en frictiekosten de voordelen van de kapitaalmarktunie beperken of tenietdoen en het concurrentievermogen van de Europese financiële markten verlagen. Een minimum aan harmonisatie van de Europese regels zou een stap in de goede richting kunnen zijn, zeker als dit leidt tot een unificering van de rapportagenormen tot duidelijke en welomschreven definities en een vermindering van vage of al te ruime begrippen. Discretionaire opties en uitgebreide mogelijkheden voor de lidstaten om aan 'goldplating' te doen, dienen zoveel mogelijk te worden beperkt.

An FTT purely through enhanced cooperation between a few countries is completely unthinkable in an open economy such as ours.

In dit verband roept Febelfin op tot een vereenvoudiging van het wettelijk belastingkader; voorstellen van Europese wetgeving mogen niet onnodig complex worden. De EU zou het goede voorbeeld moeten geven door niet aan 'goldplating' te doen bij het formuleren van eigen voorstellen op basis

van OESO-overeenkomsten en -verordeningen (bijvoorbeeld voor toekomstige richtlijnen betreffende administratieve samenwerking ('DAC's' of 'Directives on Administrative Cooperation').

De beleidsmakers zouden bij al hun nieuwe wetgevingsinitiatieven de samenhang met bestaande en aanverwante regelgeving moeten toetsen. Zelfs in de context van één gemeenschappelijke belastinggrondslag en winstverdeling tussen de lidstaten op basis van één reeks vennootschapsbelastingregels voor de hele EU dient coherentie sterker te worden aangemoedigd als een na te streven beginsel. **Een gebrek aan logische samenhang en uniformiteit tussen BEFIT, Pijler 1, Pijler 2 en andere Europese voorstellen en normen kan leiden tot een ongelijk speelveld, maar belangrijker nog, tot een onnodige en vermijdbare toename van compliance kosten en de administratieve complexiteit voor ondernemingen.**

Tot slot moet er ook worden opgelet dat Europese belastingvoorstellen de mogelijkheid van lidstaten om een gericht beleid te voeren niet in de weg staan. Lidstaten mogen en kunnen fiscale prikkels gebruiken in het kader van de klimaattransitie, digitale transformatie of R&D. In Europese belastingvoorstellen en aanverwante normen dient derhalve rekening te worden gehouden met de doelstellingen die de lidstaten dienen te bereiken en de belastingmiddelen die zij hiervoor gebruiken.

BELASTING OP FINANCIËLE TRANSACTIES

Febelfin is van mening dat een belasting op financiële transacties (FTT) tal van negatieve consequenties zou kunnen hebben voor beleggingen in Europa. **In een context waarin privé-beleggingen hard nodig zijn om maatschappelijke duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken, is het contraproductief om fiscale prikkels in te voeren die beleggen bestraffen.** Beleidsmakers dienen zich bewust te zijn van het potentieel versturende effect van de FTT op het mondiaal concurrentievermogen van de Europese banken. Het gevaar dat dit het concurrentievermogen zou aantasten geldt ook binnen Europa. **Een louter door nauwere samenwerking tussen enkele landen tot stand gekomen FTT is in een open economie als de onze volstrekt ondenkbaar.**

PROCEDURES VOOR BRONBELASTING/ROERENDE VOORHEFFING

De Europese Commissie heeft al bepaalde maatregelen getroffen om fiscale barrières voor grensoverschrijdende beleggingen en het risico op belastingmisbruik binnen de Europese Unie aan te pakken. De grensoverschrijdende procedures voor roerende voorheffing (in de richtlijn ‘withholding tax’ genoemd) van de EU-lidstaten vormen al lang een Giovannini-barrière in verband met inefficiënties in operationele maatregelen om de belastingen te heffen en rechtmatige belastingteruggaven aan te vragen. Mogelijk verhinderen deze procedures dat niet-ingezeten beleggers hun recht om belastingvermindering aan te vragen volledig en/of efficiënt kunnen uitoefenen. Dat leidt tot een dubbele belastingheffing en maakt het minder aantrekkelijk om grensoverschrijdend in de EU-markt te beleggen.

Het actieplan voor een eerlijke en eenvoudige belastingheffing stelt voor dat er een gemeenschappelijk, gestandaardiseerd, EU-breed systeem van vermindering van de roerende voorheffing aan de bron wordt ingevoerd, samen met een nieuw mechanisme voor de uitwisseling van informatie en samenwerking tussen overheidsdiensten. In het najaar van 2021 heeft de Commissie een aanvangseffectbeoordeling gelanceerd voor de invoering van een gemeenschappelijk EU-breed systeem voor roerende voorheffing op dividend- of rentebetalingen. Naar verwachting zal de Commissie in 2023 een voorstel voor een richtlijn publiceren. **Febelfin verwelkomt het initiatief van de Europese Commissie als een eerste stap in de goede richting. Wij zijn van mening dat de markt nood heeft aan een oplossing die de wijze waarop de procedures voor roerende voorheffing**

momenteel worden beheerd structureel hervormt, die de kans op belastingfraude tot een minimum herleidt en tegelijk de kosten en risico's verlaagt en de efficiëntie verhoogt.

Febelfin heeft er vertrouwen in dat door de aanleg van stevige fundamenten de procedures voor roerende voorheffing minder omslachtig zullen zijn dan nu het geval is. Wij zijn van mening dat deze fundamenten de meeste inefficiënties in verband met de twintig jaar geleden vastgestelde Giovannini-barrières kunnen aanpakken.

Deze stap kan slechts geheel effectief zijn onder enkele voorwaarden. Ten eerste moeten er duidelijke en geharmoniseerde definities worden uitgewerkt. Ten tweede moeten de reikwijdte en het toepassingsgebied worden verruimd, met name voor wat betreft het type belegger. En tot slot moeten er gestandaardiseerde digitale tools worden ingevoerd om de uitwisseling van gegevens mogelijk te maken om het verificatie-, controle- en nalevingsproces te vergemakkelijken.

Voor ons blijft deze stap echter een overgangsstap, zij het een van groot belang, omdat we de blik naar de toekomst moeten richten en een geharmoniseerde methode voor de toepassing van tarieven voor de roerende voorheffing moeten uitwerken. Mits deze belangrijke tussenstap efficiënt wordt uitgevoerd, zal de EU in de toekomst klaar zijn om te evolueren naar een volledig geïntegreerde en gedigitaliseerde methode om procedures voor roerende voorheffing te beheren. Evengoed **moeten we oppassen dat het EU-initiatief geen bijkomende verplichtingen boven op de bestaande nationale eisen schept in plaats van de huidige nationale eisen te vervangen.**

Capital Markets Union (CMU)

De Capital Markets Union, of kapitaalmarktenunie zal ook de komende jaren een zeer belangrijk kader blijven. De juiste begeleiding zal duurzame groei in Europa mogelijk maken en beleggen echt inclusief maken. Alle consumenten helpen om hun geld op een goede en winstgevende wijze te benutten, zou een zege zijn voor burgers, ondernemingen en overheden.

EUROPESE STRATEGIE VOOR RETAILBELEGGINGEN (RIS)

De strategie voor retailbeleggingen (RIS of 'Retail Investment Strategy') van de Commissie, die deel uitmaakt van het CMU-actieplan 2020, is gericht op het beleggerstraject en een gepersonaliseerde activa-allocatiestrategie. De RIS kan leiden tot wijzigingen in de geschiktheid en de beoordeling van MiFIR/ MiFID II, de overdraagbaarheid van informatie en allocatieschema's. Er zijn ook verbanden met PRIIP's en inducements.

Voor Febelfin is het van primordiaal belang dat we evenredige maatregelen krijgen die al te radicale wijzigingen in de door banken en beleggingsmaatschappijen in de hele EU toegepaste businessmo-

dellen vermijden. Het Belgische voorzitterschap dient rekening te houden met operationele gevolgen en implementatiekosten. De Commissie is onlangs begonnen met het VfM-concept ('Value for Money' of 'waarde voor geld') te onderzoeken, samen met een mogelijk 'volledig' verbod op inducements. **Voor wat betreft het VfM-concept pleiten wij voor de versterking van het bestaande rechtskader in plaats van nieuwe regels in te voeren.** Dat zou bijdragen tot de creatie van een geharmoniseerde markt en een gelijk speelveld. In dat verband is het belangrijk dat wetgevers en toezichthouders over de hele EU op gelijkaardige wijze maatregelen nemen en goldplating vermijden. **Een volledig verbod op inducements zou ontwrichtende gevolgen hebben voor de financiële sector en de markten waarop zij actief zijn. Zeker in de Belgische context, waar men klanten doorgaans geen directe en/of volledige provisie of vergoeding voor de aangeboden beleggingsdiensten aanrekent, zou een verbod op inducements ernstige gevolgen hebben.**

Om de dienstverlening aan klanten voort te kunnen zetten, hebben financiële instellingen een duurzame inkomstenstroom nodig. Indien betalingen door derden verboden zouden worden, gaan bedrijven die hun klanten momenteel producten van derden aanbieden, hun productaanbod wellicht beperken tot deposito's en elementaire spaarproducten die een terugkerende inkomstenstroom kunnen genereren, wat niet in het belang is van (retail)beleggers. De kans bestaat dat bedrijven beslissen om naar een meer gesloten architectuurmodel te evolueren en hun eigen producten te ontwikkelen (bv. beleggingsfondsen). Dit is niet positief voor (retail)beleggers want instellingen met een groot retailcliënteel hebben niet noodzakelijk dezelfde expertise en ervaring als externe aanbieders.

Uit precedentes in het Verenigd Koninkrijk en Nederland blijkt dat een verbod op de vergoeding van beleggingsdiensten via inducements niet noodzakelijk tot een betere bescherming van de belegger leidt. Omdat de klant hogere instapkosten moet betalen, vindt er een verschuiving plaats van beleggingsadvies naar louter op uitvoering gerichte businessmodellen. In de Belgische context, waar retailbeleggers minder financiële kennis hebben dan in bv. Nederland, zou dit zeer nadelig zijn. Waarschijnlijk zal er een ‘advieshiaat’ ontstaan, het dienstenaanbod voor retailbeleggers zal krimpen tot louter uitvoeringsdiensten, omdat adviserende dienstverlening voor retailklanten te duur zal worden (adviesvergoedingen zullen stijgen om het gebrek aan commissielonen goed te maken, waarover klanten nog btw verschuldigd zijn). Die beleggers zullen waarschijnlijk minder advies krijgen en gaan mogelijk beleggen in producten waarvan ze onvoldoende kennis hebben. Bedrijven die aan die klanten beleggingsadvies blijven aanbieden, zullen wellicht ook hun productaanbod verkleinen, wat evenmin helpt om de beleggers beter te beschermen. **De strategie voor retailbeleggingen dient manieren te vinden om beleggen toegankelijker te maken, inducements verbieden zou het tegenovergestelde bewerkstelligen.**

Op Belgisch niveau zet de FSMA ondertussen ook haar desbetreffende activiteiten voort, met name met haar initiatief ‘20 projecten voor de toekomst’, waarin de nationale toezichthouder aankondigt de

impact van de kosten op het beleggingsrendement in kaart te zullen brengen. Om een beleggingscultuur te ondersteunen en te bevorderen, dient de hoge spaarquote beter te worden benut. Een overkoepelende voorwaarde om dit doel te bereiken bestaat erin de financiële educatie/kennis van de burgers te verbeteren.

EUROPESE TOEGANGSPUNT (‘EUROPEAN SINGLE ACCESS POINT OF ESAP)

Op 25 november 2021 heeft de Europese Commissie een pakket maatregelen aangenomen om de toegang tot bedrijfs- en handelsgegevens voor beleggers te verbeteren. De voorstellen vervullen enkele belangrijke verbintenissen in het CMU-actieplan 2020 om EU-bedrijven te helpen banden aan te knopen met beleggers, hun toegang tot financiering te verbeteren, de beleggingsmogelijkheden voor kleine beleggers te verruimen en de kapitaalmarkten beter te integreren.

Indien ESAP naar behoren wordt geïmplementeerd, zal dit openbare (door EU-wetgeving vereiste of vrijwillig verstrekte) bekendmakingen helpen centraliseren en dus de kosten voor de toegang tot openbare informatie verlagen. Momenteel zouden de ESAP-verordening en de omnibusbesluiten in januari 2023 in werking treden, met de effectieve lancering van ESAP met transparantie en prospectusinformatie tegen eind 2025.

Het Belgische voorzitterschap dient te trachten meer aandacht te schenken aan de tenuitvoerlegging, met de nadruk op het verbeteren van de zichtbaarheid van kmo's (een fundamentele bouwsteen van de Belgische economie) en op het scheppen van nieuwe beleggingskansen voor beleggers. Deze maatregelen moeten echter vrijwillig blijven om kmo's niet onnodig te belasten. Febelfin pleit ervoor om tegen januari 2027 CSDR-gerelateerde informatie aan ESAP toe te voegen. Dat zou (samen met de reeds geplande SRD II-gerelateerde informatie) marktspelers een gecentraliseerde bron van referentiegegevens voor de berekening van boetes in handen geven.

Het Belgische voorzitterschap dient bijzondere aandacht te besteden aan het verbeteren van de afdwingbaarheid van collateral.

HERZIENING VAN DE RICHTLIJN AANDEELHOUDERSRECHTEN II (SRD II)

De richtlijn aandeelhoudersrechten II (Richtlijn (EU) 2017/828, 'SRD II' of 'Shareholder Rights Directive II') legt regels vast ter bevordering van de uitoefening van aandeelhoudersrechten op algemene vergaderingen van vennootschappen met statutaire zetel in de EU waarvan de aandelen zijn toegelaten tot handel op een gereguleerde markt in de EU. De herziening van 2017 had tot doel de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders te bevorderen zodat beslissingen worden genomen voor de stabiliteit van een onderneming op lange termijn, rekening

houdend met ecologische en sociale kwesties. Voor Q3 2023 wordt nog een herziening verwacht.

Het is zeker dat er nood is aan een geharmoniseerde EU-brede definitie van 'aandeelhouders', en dat er nog algemene uitvoeringskwesties aan de orde zijn, zoals de communicatiestromen tussen intermediairs en emittenten/eindbeleggers, die vaak een zware handmatige tussenkomst vereisen (ook in verband met uitvoeringsverordening (EU) 2018/1212).

HERZIENING VAN DE RICHTLIJN DEFINITIEVE AFWIKKELING (SFD)

De richtlijn definitieve afwikkeling (Richtlijn 98/26/EC, 'SFD' of 'Settlement Finality Directive') heeft tot doel de aan deelneming aan effectenafwikkelingssystemen verbonden risico's terug te dringen, met name wanneer het risico verbonden is aan de insolventie van een deelnemer in zulk systeem. In de eerste helft van 2021 heeft de Commissie een gerichte raadpleging gehouden over de herziening van de richtlijn.

Voor de Belgische financiële sector is een verbetering van de SFD-bescherming een hoofdprioriteit. Alle intermediairs in de bewaringsketen die toegang verlenen tot het systeem via de bewaringsketen, zouden van de SFD-bescherming in verband met in het systeem uitgevoerde overboekingsopdrachten en salderingen moeten kunnen genieten. Verder dient ook het verschil tussen directe en indirecte deelnemers aan CSD's/SSS'en in die zin te worden verduidelijkt. **Het Belgische voorzitterschap dient bijzondere aandacht te besteden aan het verbeteren van de afdwingbaarheid van collateral.** De relatie tussen de geveer en nemer van de zekerheden dient in overweging te worden genomen en tussen hen optredende intermediairs mogen geen risico vormen. De insolventie van een intermediair zou dus geen afbreuk mogen doen aan de mogelijkheid van de nemer van zekerheden om deze zekerheden te benutten.

Wij raden een verdere harmonisatie aan van transacties met één deelnemer buiten de EU (zgn. 'one-leg-out-transacties') via systemen die onder het recht van een derde land vallen. Bij dit alles is het ook belangrijk om rekening te houden met de steeds veranderende zakelijke, technologische en regulatoire omgeving (bv. gelijk speelveld met cryptoactiva).

Aanbevelingen vanuit de financiële sector

Financiële instellingen vervullen kritieke functies in de samenleving en staan centraal in de financiering van de Europese economie. In België alleen al telt de financiële sector zo'n 54.200 directe jobs. Gezien de omvang en het belang van de sector maken we graag onze standpunten over het EU-beleid kenbaar.

Met dit document wil Febelfin haar expertise bijdragen over hoe de EU een drijvende kracht kan zijn voor duurzame economische groei.

Het beleid dient te worden uitgestippeld met een breed contextueel inzicht. De kosten en baten van bepaalde maatregelen zijn niet altijd even duidelijk, zeker gelet op de ruime verscheidenheid aan financiële instellingen die in de EU en België actief zijn. Er zijn banken en financiële dienstverleners in alle soorten en maten, en het is belangrijk om rekening te houden met deze verschillende businessmodellen. Een uitvoerige impactstudie kan het individuele effect voor elke stakeholder aan het licht brengen. Daarnaast dienen alle stakeholders geïnformeerd te worden over de doelstellingen van beleidsmakers en de standpunten die België inneemt tijdens de besprekingen. Zo kan de financiële sector een gerichte input leveren en bijdragen tot een sterke Belgische stem.

Een gelijk speelveld voor Europese financiële instellingen is enorm belangrijk voor de sector. Wegens de vergevorderde financiële integratie van Europa hebben divergerende nationale beleidsmaatregelen

een significante impact. Beleidsmakers dienen zich te concentreren op het opstellen van duidelijke teksten die eenduidig interpreteerbaar zijn. Het Europees beleid mag niet te veel mogelijkheden bieden voor 'goldplating'. Belangrijk is ook dat de samenhang in de regelgeving behouden blijft. Geen enkele verordening ontstaat in een wetgevend vacuüm. Nieuwe voorstellen moeten, ten behoeve van een maximale juridische duidelijkheid, in overeenstemming moeten zijn met bestaande wetgeving.

Laten we ook niet vergeten dat banken ondernemingen zijn als alle andere, en dat zij, ondanks het feit dat de door hen aangeboden producten niet tastbaar zijn, hun klanten ook diensten aanbieden om dezelfde beweegredenen als de meeste andere ondernemingen. De financiële sector is zich terdege bewust van zijn belangrijke rol en wil gezinnen en bedrijven ondersteunen door onze diensten op een zo doeltreffend, veilig en transparant mogelijke wijze aan te bieden. Dit evenwel ook door oplossingen op maat te ontwikkelen voor dringende maatschappelijke problemen, zoals de sector tijdens de COVID- of recente energiecrisis heeft gedaan. Commerciële beslissingen van banken worden bovendien ook gemaakt op basis van marktimpuls, de rol van beleid moet hierin dan ook beperkt blijven. Hetzelfde geldt voor prijsstelling van producten, deze wordt best overgelaten aan individuele ondernemingen, zeker in de financiële sector waar er een gezonde concurrentie bestaat. Gezien de globalisering van de sector moet de wetgeving financiële instellingen in staat stellen om hun concurrentiekracht te behouden. Onze positie kan ook worden gezien als een belangrijk exportproduct naar de rest van de wereld. De hoogstaande normen van Europese financiële instellingen kunnen voor wereldwijde stabiliteit zorgen en de transitie naar een duurzame economie voor iedereen aanmoedigen.

Met dit document wil Febelfin haar expertise bijdragen over hoe de EU een drijvende kracht kan zijn voor duurzame economische groei. Zo'n toekomst is alleen mogelijk door beleid dat zorgt voor een betrouwbaar financieel systeem, de financiering van een groenere toekomst bevordert, het innovatietempo versnelt en ondernemers en bedrijven laat groeien.

Let's stay connected!

We zouden graag in gesprek gaan over de onderwerpen in dit document en over eventuele toekomstige uitdagingen.

Neem contact op met:

Isabelle Marchand

Director European Affairs, Director Marketing & Communication - Spokesperson

press@febelfin.be | +32 (2) 507 68 31

Belgische federatie van de financiële sector

www.febelfin.be